

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
Південноукраїнського ліцею №5
Південноукраїнської міської ради
Протокол від 28.08.2026 № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Південноукраїнського ліцею №5
Південноукраїнської міської ради
_____ Тетяна КОЛОМІЙЧУК
28.08.2026

**Освітня програма
3-А класу
Південноукраїнського ліцею №5
Південноукраїнської міської ради,
який працює
за науково-педагогічним проєктом
«Інтелект України»
у 2026/2027 навчальному році**

Структура освітньої програми

1. Вступ
2. Перелік освітніх компонентів системи початкової освіти в Проєкті
3. Вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за Програмою
4. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін
5. Перелік навчальних програм, які можуть використовуватися для реалізації освітньої програми
6. Форми організації освітнього процесу та педагогічні технології
7. Опис інструментарію оцінювання
8. Організаційні питання реалізації Програми
9. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

1. Вступ

Освітня програма розроблена на основі «Освітньої програми початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» Цикл I, адаптаційно-ігровий (1–2 класи); Цикл II, основний (3–4 класи)» для застосування у закладах загальної середньої освіти з навчанням українською мовою, яка розроблена на основі Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898) згідно з вимогами, передбаченими статтею 33 Закону України «Про освіту», статтею 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» та відповідно до:

- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р;
- наказу Державної служби якості освіти від 21.06.2024 № 01-10/196 «Про затвердження освітньої програми початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» (1-4 класи);
- наказу МОН України від 03.02.2021 №140 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 02 листопада 2016 року №1319»;
- наказу МОН України від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- наказу МОН України від 04.05.2026 року №722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів»;
- наказу МОН України від 18.03.2026 року №481 «Про внесення змін до наказу МОН України від 23 лютого 2026 року №331»;
- наказу МОН України від 16.04.2018 № 367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти» (наказ МОН від 20.05.2024 № 714);
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205;
- листа МОН України № 1/16209-26 від 28 липня 2026 року «Про організований початок 2026/2027 навчального року в закладах загальної середньої освіти».

Освітня програма 3-А містить:

- вступ, де зазначається загальна інформація про освітню програму, її мета, особливості організації освітнього процесу;
- перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність, що презентовано в органічній єдності та взаємозв'язку концептуальних засад, цілей, змісту, методів, форм і засобів освітнього процесу в 3-А класі Проєкту;
- вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за цією Програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження учнів 3-А проєктного класу;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти 3-А проєктного класу.

Освітня програма 3-А класу Південноукраїнського ліцею №5, складена на основі вищезазначеної Програми, не вимагає окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти й погодження з органом управління освіти, якому підпорядковується заклад. Освітня програма набуває чинності після схвалення педагогічною радою та затвердження керівником закладу. Цю освітню програму Південноукраїнський

ліцей, який її використовує, оприлюднює на офіційному вебсайті.

Південноукраїнський ліцей №5 відповідно до законодавства та своїх установчих документів, ураховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів, може ухвалити педагогічною радою рішення про введення до освітньої програми закладу інших компонентів, які не передбачені Програмою, зокрема індивідуалізованого складника для учнів, які з об'єктивних причин бажають здобути базову середню освіту за індивідуальною формою: екстернатною (екстернатом), сімейною (домашньою), педагогічним патронажем (Закон України «Про освіту», стаття 9), для забезпечення індивідуальної форми здобуття освіти можуть використовуватися технології дистанційного навчання (Наказ Міністерства освіти і науки України «Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти», розділ I, стаття 2), складника щодо організації освітнього процесу в позаурочний час, у режимі школи повного дня за умов відповідності чинному законодавству. Означені складники реалізуються в межах наявного фінансування або за рахунок інших коштів, не заборонених законодавством України.

2. Перелік освітніх компонентів системи початкової освіти в Проєкті

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» початкова освіта в Проєкті як перший рівень повної загальної середньої освіти, що відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій, забезпечує, зокрема, наступність із дошкільним періодом і здатність дитини виконувати під керівництвом учителя прості завдання в типових ситуаціях у чітко визначеній структурованій сфері навчання, а також готовність дитини до навчання на наступному рівні (Закон України «Про освіту», стаття 10).

Відповідно до дидактичних засад визначення компонентів освітнього процесу до їх переліку віднесено цілі, концептуальні засади їх досягнення, зміст, методи, форми і засоби освітнього процесу в початковій школі Проєкту.

Мета освітньої програми. Освітня програма спрямована на реалізацію мети та завдань освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової загальної освіти, що забезпечує формування у молодших школярів ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в житті, урахування здібностей і можливостей кожного учня/учениці.

Мета Програми реалізується за рахунок:

- формування в здобувачів освіти стійкого інтересу до навчання, української мови, літератури, математики, історії, природничих наук;
- залучення учнів/учениць до осмисленого читання;
- формування моральних якостей здобувачів освіти;
- розуміння значення української мови в опануванні здобутків української та світової культур;
- виховання поваги до інших мов і світових культур, національної своєрідності кожної літератури;
- закладання основ аналізу художнього твору, знайомство з життєвими та мистецькими

віхами в долі письменника;

- формування вміння безпечного й критичного використання медіапродукції, здатності спілкуватися за допомогою медіазасобів.

Актуальність і значущість цієї програми визначається тим, що її розроблено на сучасній теоретико-методологічній базі, зокрема компетентнісному та системно діяльнісному підході, технології повного засвоєння знань, технології критичного мислення, технології інтенсифікації навчання на основі опорних схем і знакових моделей, технології інтерактивного навчання тощо.

Концептуальними засадами досягнення цілей початкової освіти в Проєкті є основні положення компетентнісного, особистісно-діяльнісного, системного та синергетичного підходів, зокрема, низка таких взаємопов'язаних положень:

Компетентнісна початкова освіта в Проєкті:

втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та розпочинає процес формування в учнів молодшого шкільного віку ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Під ключовими розуміємо компетентності, що виявляються в здатності людини до ефективної життєдіяльності в усіх сферах людського буття; під загально-предметними – компетентності, що допомагають особистості успішно опановувати предмети певної освітньої галузі; під предметними — компетентності, що забезпечують повноцінне засвоєння учнями змісту конкретних навчальних предметів.

Як органічно взаємопов'язані складові будь-якої компетентності розглядаємо ставлення та цінності, знання; інтелектуальні та практичні вміння й навички (зокрема, такі наскрізні вміння, як читання з розумінням, висловлення власної думки усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, конструктивне керування емоціями, оцінювання ризиків, ухвалення рішень, розв'язування проблем, здатність співпрацювати з іншими людьми).

До ключових відносимо такі компетентності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математичну компетентність;
- компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічну компетентність;
- інформаційно-комунікаційну компетентність;
- навчання протягом життя;
- громадянські та соціальні компетентності;

- культурну компетентність;
- підприємливість і фінансову грамотність (Закон України «Про освіту», статті 1, 12);

проєктується й реалізується на засадах особистісно-діяльнісного підходу як система, що функціонує та розвивається відповідно до основних положень парадигми особистісно зорієнтованої освіти й діяльнісного підходу, зокрема принципів гуманістичної, особистісної та діяльнісної спрямованості освіти.

Унікальність Програми порівняно з іншими освітніми програми для початкової школи (адаптаційно-ігрового (1-2 класи) та основного (3-4 класи) циклів) виявляється в тому, що:

1. *Початкова освіта в Проєкті розглядається* як феномен, що функціонує та розвивається відповідно до принципів системного підходу, зокрема принципів органічної єдності педагогічної системи й середовища, цілеспрямованості, рівноважної відповідності, оптимальності, зворотного зв'язку, єдності програмованого, рефлексивного та адаптивного видів управління тощо.

Так, у Проєкті реалізується *системна модель формування в учнів ключових компетентностей*, що дозволяє повною мірою задіяти потенціал закладів загальної середньої освіти завдяки поєднанню предметно-тематичної, міжпредметної та виховної моделей. Зокрема, формування соціальної та громадянської компетентностей учнів 1–4 проєктних класів відбувається під час ранкових зустрічей, на годинах спілкування, на заходах і заняттях у дитячих організаціях та клубах тощо (виховна модель), на уроках «Я пізнаю світ» (предметно-тематична модель, оскільки набуття учнями означених компетентностей належить до провідних цілей цього навчального предмета) та під час вивчення всіх інших дисциплін Типового навчального плану (міжпредметна модель, що реалізується через технологію ціннісного насичення кожного уроку).

Важливою складовою формування соціальної і громадянської компетентностей в учнів проєктних класів є ранкові зустрічі, які згідно з рекомендаціями Міністерства освіти і науки України проводяться на початку кожного навчального дня впродовж 15–20 хвилин. Оскільки Санітарним регламентом встановлюється початок навчальних занять не раніше 08:00, то рекомендується розпочинати ранкові зустрічі о 08:10–08:15 за рішенням закладу загальної середньої освіти. Час на проведення ранкових зустрічей не обліковується в класних журналах, частково компенсує різницю в тривалості навчальних занять, решта якого компенсується роботою вчителя на перервах (лист Міністерства освіти і науки України №1/9-190 від 2.04.2018 року);

2. *Початкова освіта в Проєкті моделюється й упроваджується* в освітній процес на засадах синергетичного підходу як нелінійна система відкритого типу, здатна до самоорганізації. Відкритість освіти виявляється в доцільності її розбудови на основі поєднання різних методологій і підходів, освітніх технологій і методик, а також їх компонентів; нелінійність – у необхідності конструювання освітньої системи як гнучкого багатоваріантного системного утворення з правом вибору суб'єктами освітнього процесу одного/кількох варіантів його організації, зокрема й за індивідуальною освітньою траєкторією; здатність до самоорганізації – у переважанні технологій інтерактивного навчання, підвищенні ролі самоосвіти;

3. *Зміст початкової освіти* в Проєкті визначено відповідно до дидактичних основ конструювання змісту освіти. Згідно з *принципом відповідності змісту освіти формацийним*

і цивілізаційним тенденціям розвитку людства взагалі й українського суспільства зокрема як вихідні розглядаємо положення постнекласичної парадигми освіти, у якій концептуальною освітньою метою визнано створення умов для самоактуалізації та творчої самореалізації особистості в складному нестабільному світі. Аксиологічними імперативами державної освітньої політики в постнекласичній парадигмі є поєднання технократизму з гуманістичними пріоритетами та культуроцентричністю, яка репрезентує типові риси культурної особистості: духовність, національну свідомість, культурну толерантність, позитивне мислення, емоційний інтелект тощо;

4. *Упровадження STEM-освіти в Проєкті.* У зв'язку з вищезазначеним реалізація компетентнісної моделі освіти в Проєкті передбачає впровадження *STEM-освіти* як інноваційної технології сучасних національних освітніх систем, так і формування в учнів соціальної, громадянської, державницької та культурної компетентностей, позитивного мислення й емоційного інтелекту.

Як концептуальні засади *STEM-освіти*, що реалізуються в Проєкті, визначаємо низку взаємопов'язаних положень:

- STEM-освіта має бути неперервною: розпочинатися в дошкільному віці й тривати впродовж усього життя. Раннє залучення дитини до STEM-освіти не лише сприяє розвитку креативного мислення та формуванню дослідницької компетентності, а й поліпшує соціалізацію особистості, оскільки розвиває комунікативні компетентності під час роботи в команді;
- STEM-освіта передбачає поглиблене вивчення предметів природничо-математичного циклу;
- мета STEM-освіти в системі загальної середньої освіти – розвивати в учнів інтерес до навчальних предметів природничо-математичного циклу, а також формувати в них систему взаємопов'язаних компетентностей, зокрема концептуальної (розуміння природничо-наукових і математичних концепцій, операцій та відношень), стратегічної (здатність формулювати й розв'язувати наукові, технічні та технологічні проблеми), когнітивної (здатність логічно мислити, пояснювати, аргументувати, а також здатність до рефлексії), операційної (здатність охайно та точно виконувати операції), аксіологічної (здатність розглядати об'єкт як корисний одночасно зі здатністю вірити у власну ефективність);
- характерними для STEM-освіти в системі загальної середньої освіти є:
- фундаменталізація освіти, що виявляється в поглибленому вивченні предметів природничо-математичного циклу;
- інтегроване навчання за темами, а не за предметами, що здійснюється на засадах міждисциплінарного та проєктного підходів;
- навчання на основі власних відкриттів, спрямоване на формування в учнів дослідницької компетентності, опанування ними алгоритму розв'язання винахідницьких задач, інноваційної стратегії розробки проєктів;
- практична спрямованість навчання (на основі здобутих знань учні на уроках створюють прототипи / моделі реальних об'єктів, процесів або продукти сучасної індустрії);
- посилена увага до вивчення англійської мови, як мови міжнародної наукової комунікації.

STEM-освіта здійснюється як під час навчального заняття / навчального процесу, так і поза ним. Найоптимальніше поєднання через реалізацію STEM проєктів.

5. Згідно з принципом єдності *змістового та процесуально-діяльнісного (методи, форми, засоби освітнього процесу) компонентів освіти* й відповідно до основних

положень Концепції «Нова українська школа», Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти в освітньому процесі 1–4 проектних класів реалізуються:

інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, зокрема кооперативне навчання, навчання на основі власних відкриттів, робота в парах або групах, технологія навчання в грі, дискусія, метод проектів; тренінги (соціально-психологічні тренінги, тренінги особистісного зростання тощо), афірмації, що спрямовані на становлення учнів як суб'єктів життєдіяльності, патріотів України, активних членів громадянського суспільства, які сповідують традиційні й новітні демократичні цінності, ідеї позитивного мислення, а також здатні самостійно та критично мислити, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з іншими людьми;

технологія STEM-освіти (навчання на основі власних відкриттів; проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язування винахідницьких задач тощо);

технологія раціонального читання, метою якої є формування в учнів таких наскрізних умінь, означених у Законі України «Про освіту» (стаття 12), як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, а також спроможність опрацьовувати значний обсяг наукової та навчальної інформації за обмежений час.

Сутність цієї технології полягає в системній роботі над формуванням в учнів:

1) технічної складової читання за допомогою комплексу спеціальних вправ, що спрямовані на підвищення темпу читання вголос і подумки, розширення обсягу симультанного сприйняття одиниць тексту й удосконалення процесів запам'ятовування;

2) здатності розуміти прочитане, критично осмислювати й оцінювати інформацію завдяки вправам «Ключові слова», «Питайлик», «Техніка аргументації»;

3) спроможності переказувати текст, виділяючи інформацію, яку необхідно запам'ятати, та раціонально запам'ятовувати її, висловлювати усно та письмово власну думку щодо прочитаного, обґрунтовуючи її, завдяки комплексу вправ;

4) уміння створювати на основі прочитаного власні есе, тексти-розповіді, тексти-описи, тексти-міркування;

технологія повного засвоєння навчальних одиниць, що ґрунтується на таксономії Б. Блума, методиці інтервальних повторень Г. Еббінгауза;

технологія збагачення освітнього процесу, що ґрунтується на тріадній моделі збагачення Дж. Рензулі. Відповідно до цієї моделі в Проекті передбачено систему заходів, спрямованих на створення умов для розвитку в учнів мотивації, креативності та інтелекту.

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти формування в учнів проектних класів ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей здійснюється за такими **освітніми галузями**:

1. Мовно-літературна освітня галузь.
2. Математична освітня галузь.
3. Природнича освітня галузь.
4. Технологічна освітня галузь.
5. Інформатична освітня галузь.
6. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь.
7. Громадянська та історична освітня галузь.
8. Мистецька освітня галузь.

9. Фізкультурна освітня галузь.

3. Вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за Програмою

До здобуття другого (основного) циклу початкової освіти за Програмою (3 класу) допускаються учні, які здобували початкову освіту на першому (адаптаційно-ігровому) циклі у 1–2 класах за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України» або за іншою освітньою програмою.

За бажанням батьків (або осіб, які їх замінюють) та при наявності вільних місць можливим є перехід (вступ) учня/учениці з класу, який працює не за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України», до проектного класу.

За учнями 3-А класу, які навчаються за програмою «Інтелект України» зберігається право вільного переходу до 3-Б класу, що навчається за освітньою програмою О.Я. Савченко.

У кожному індивідуальному випадку рішення ухвалює адміністрація Південноукраїнського ліцею №5 та видається відповідний наказ.

4. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 3-А проектного класу визначено відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти, за якими гранично допустиме річне навантаження учнів 3-го класу становить 805 год/рік, тижневе навантаження становить: 3 клас – 23 год/тиждень. При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховано санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 3 класах – 40 хвилин.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-А класу складає 26 годин на тиждень.

Назва освітньої галузі	Кількість годин на рік
	3 клас
Мовно-літературна	315
Математична	140
Мовно-літературна	280
Математична	
Природнича	
Соціальна і здоров'язбережувальна	
Громадянська та історична	
Технологічна	
Мистецька	
Фізкультурна	
Інформатична	35
Мистецька	35
Фізкультурна	70
Усього	875
Додаткові години для вивчення предметів, освітніх галузей, вибіркового освітнього компонентів, проведення індивідуальних консультацій, групових занять	35
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з	910

бюджету	
Гранично допустиме річне навантаження учнів	805

Навчальний план 3-А класу, що працює за Проєктом, розроблено на основі Базового навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання Державного стандарту початкової освіти (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898).

У Навчальному плані використано надану Державним стандартом початкової освіти можливість здійснення повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей.

Мета і завдання *мовно-літературної освітньої галузі (українська мова і література)* реалізуються через навчальні предмети «Українська мова. Читання» (3 клас – 6 год/тиждень) і «Я пізнаю світ» (3 клас – 1 год/тиждень).

Іношомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Іноземна мова» (3 клас – 3 год/тиждень).

Мета і завдання *математичної освітньої галузі* реалізуються через навчальні предмети «Математика» (3 клас – 4 год/тиждень) і «Я пізнаю світ» (3 клас – 1 год/тиждень).

Мета і завдання *мистецької освітньої галузі* реалізуються через навчальні предмети «Мистецтво» (3 клас – 1 год/тиждень) і «Я пізнаю світ» (3 клас – 1 год/тиждень); *фізкультурної освітньої галузі* – через навчальні предмети «Фізична культура» (3 клас – 2 год/тиждень) і «Я пізнаю світ» (1 класи – 1 год/тиждень).

Внесення до навчального предмета «Я пізнаю світ» однієї години *фізкультурної галузі* забезпечує належний рівень рухової активності учнів та дає можливість інтегровано реалізувати здоров'язбережувальну мету освіти завдяки систематичному виконанню різноманітних вправ для психологічного розвантаження, зняття перевтоми, а також для профілактики найпоширеніших відхилень у здоров'ї молодших учнів — порушення зору, постави тощо.

Мета і завдання *громадянської й історичної, інформатичної, природничої, соціальної і здоров'язбережувальної, технологічної* освітніх галузей реалізуються через навчальний предмет «Я пізнаю світ» (3 клас – 4 год/тиждень), а також під час вивчення всіх інших навчальних предметів, що викладаються за авторськими навчальними програмами та навчально-методичними комплектами до них, розробленими авторським колективом Проєкту. Водночас у 3–4 класах мета й завдання інформатичної освітньої галузі реалізуються також у процесі вивчення навчального предмета «Інформатика» (1 год/тижд.).

Навчальний план містить *інваріантну* складову, обов'язкову для виконання всіма закладами загальної середньої освіти, що працюють за Проєктом, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та *варіативну* складову.

Варіативну складову навчального плану (3 клас – 1 год/тиждень) використано на підсилення предмету інваріантної складової «Я пізнаю світ».

Навчальний план зорієнтований на роботу Південноукраїнського ліцею №5 за 5-денним навчальним тижнем.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-А класу відповідно до навчального плану 3 класу з українською мовою навчання, що працює за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України», складає 26 години на тиждень.

Назва освітньої галузі	Назва навчального предмета	Кількість годин на тиждень
------------------------	----------------------------	----------------------------

Мовно-літературна	Українська мова	6
	Іноземна мова	3
Математична	Математика	4
Мовно-літературна Математична Природнича Соціальна і здоров'я збережувальна Громадянська та історична Технологічна Фізкультурна*** Мистецька Інформатична	Я пізнаю світ*	8+1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Мистецтво**	1
Фізкультурна	Фізична культура***	2
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1-1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		23
Всього (без урахування поділу класів на групи)		26

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в межах інтегрованого навчального предмета «Я пізнаю світ»: мовно-літературна освітня галузь – 1 год/тиждень; громадянська та історична, природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, технологічна освітні галузі – разом 4 год/тиждень; математична освітня галузь – 1 год/тиждень; мистецька освітня галузь – 1 год/тиждень; фізкультурна освітня галузь – 1 год/тиждень;

** Інтегрований предмет «Мистецтво».

*** Години, передбачені для фізичної культури (навчальні предмети «Я пізнаю світ» (1 год/тиждень) та «Фізична культура» (2 год/тиждень), не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

5. Перелік навчальних програм, які можуть використовуватися для реалізації освітньої програми

Авторські навчальні програми науково-педагогічного проєкту «Інтелект України». Початкова школа, 3 клас

№	Назва	Автори	Гриф
1	Навчальна програма «Українська мова. 1–4 класи» для закладів загальної середньої освіти, які працюють за освітньою програмою науково педагогічного проєкту «Інтелект України»	Булахова Л. М., Гавриш І. В., Жук Г. О., Райська Т. В., Северіна О. В., Щербакова О. О., Ярмак І. М.	Рішення експертної комісії з педагогіки та методики початкової освіти від 20 червня 2023 (протокол № 5); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 2.0139 2023

2	Навчальна програма «Математика. 1–4 класи» для закладів загальної середньої освіти, які працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»	Гавриш І. В., Доценко С. О.	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з педагогіки та методики початкової освіти від 20 червня 2023 (протокол № 5); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 2.0140-2023
3	Навчальна програма «Я пізнаю світ. 1-4 класи» для закладів загальної середньої освіти, які працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»	Булахова Л. М., Гавриш І. В., Доценко С. О., Жук Г. О., Калиновська Г. О., Райська Т. В., Северіна О. В., Щербакова О. О., Ярмак І. М.	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з педагогіки та методики початкової освіти від 20 червня 2023 (протокол № 5); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 2.0141-2023

Перелік навчальних програм, які мають / можуть
використовуватися в освітньому процесі для реалізації Програми

Освітня галузь	Предмет/інтегрований курс/курс за вибором	Повна назва програми
Мовно-літературна	Іноземна мова	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3-4 клас Наказ МОН України від від 12.08.2022 № 743-22
Математична	-	
Природнича	-	
Технологічна	-	
Соціальна здоров'язбережувальна	-	
Громадянська та історична	-	
Інформатична	Інформатика	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3-4 клас Наказ МОН України від від 12.08.2022 № 743-22
Мистецька	Мистецтво	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3-4 клас Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22
Фізична культура	Фізична культура	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3-4 клас

		Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22
--	--	--

6. Форми організації освітнього процесу та педагогічні технології

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою Південноукраїнського ліцею №5 та відображаються в освітній програмі закладу.

Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

За потреби ліцей може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та / або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу, затверджується його керівником та підписується батьками.

Відповідно до абзацу другого пункту 1 розділу X Закону України «Про повну загальну середню освіту» та листа МОН України від 05.06.2024 № 1/9930-24 кількість учнів у класі (наповнюваність класу) державного, комунального закладу освіти не може становити менше 5 учнів та більше 24 учнів, які здобувають початкову освіту. Максимальна наповнюваність початкових класів державних і комунальних закладів загальної середньої освіти може становити не більше ніж 24 учні (відповідно до частин першої та другої статті 12 Закону України «Про повну загальну середню освіту»).

Поділ класу на групи при вивченні окремих предметів забезпечується відповідно до чинних нормативів (наказ МОН України від 18.03.2026 № 481, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 19.03.2026 за № 363/45757).

За рішенням місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування або за кошти, не заборонені чинним законодавством, класи можуть ділитися на групи за меншої наповнюваності або / та під час вивчення інших предметів.

У проєктному 3-А класі за бажанням батьків можуть проводитися гурткові, факультативні, індивідуальні та секційні заняття, а також відбуватись організація освітнього процесу в режимі закладу повного дня за умов їх відповідності чинному законодавству й за рахунок коштів, не заборонених законодавством України.

Ураховуючи особливості організації освітнього процесу в Проєкті, у 3-А класі може функціонувати група подовженого дня, що комплектується за принципом «клас–група» відповідно до чинного законодавства.

В освітньому процесі 3-А класу за Програмою реалізуються:

- інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, зокрема кооперативне навчання, навчання на основі власних відкриттів, робота в парах або групах, технологія навчання в грі, дискусія, метод проєктів; тренінги (соціально-психологічні тренінги, тренінги особистісного зростання тощо), афірмації, що спрямовані на становлення учнів як суб'єктів життєдіяльності, патріотів України, активних членів громадянського суспільства, які сповідують традиційні й новітні демократичні цінності, ідеї позитивного

мислення, а також здатні самостійно та критично мислити, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з іншими людьми;

- технологія STEM-освіти (навчання на основі власних відкриттів; проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язування винахідницьких задач тощо);

- технологія раціонального читання, метою якої є формування в учнів таких наскрізних умінь, означених у Законі України «Про освіту» (стаття 12), як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, а також спроможність опрацювати значний обсяг наукової та навчальної інформації за обмежений час.

Сутність цієї технології полягає в системній роботі над формуванням в учнів:

- 1) технічної складової читання за допомогою комплексу спеціальних вправ, що спрямовані на підвищення темпу читання вголос і подумки, розширення обсягу симультанного сприйняття одиниць тексту й удосконалення процесів запам'ятовування;

- 2) здатності розуміти прочитане, критично осмислювати й оцінювати інформацію завдяки вправам «Ключові слова», «Питайлик», «Техніка аргументації»;

- 3) спроможності передавати текст, виділяючи інформацію, яку необхідно запам'ятати, та раціонально запам'ятовувати її, висловлювати усно та письмово власну думку щодо прочитаного, обґрунтовуючи її, завдяки комплексу вправ;

- 4) уміння створювати на основі прочитаного власні есе, тексти-розповіді, тексти описи, тексти-міркування;

- технологія повного засвоєння навчальних одиниць, що ґрунтується на таксономії Б. Блума, методиці інтервальних повторень;

- технологія збагачення освітнього процесу, що ґрунтується на тріадній моделі збагачення Дж. Рензулі. Відповідно до цієї моделі в Програмі передбачено систему заходів, спрямованих на створення умов для розвитку в учнів мотивації, креативності та інтелекту.

7. Опис інструментарію оцінювання

Відповідно до статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти.

Установлення ступеня досягнення учнями 3 проєктного класу обов'язкових результатів навчання здійснюється відповідно до наказу МОН від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Оцінювання результатів навчання учнів 3–А класу здійснюється за допомогою формувального та підсумкового оцінювання відповідно до вимог чинного законодавства. Упродовж навчання учні опановують способи самоконтролю, саморефлексії та самооцінювання, що сприяє стимулюванню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин і корекції в знаннях, умениях, навичках.

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна. Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання.

Реалізацію формувальної функції оцінювання забезпечують відстеженням динаміки навчального поступу учня/учениці, визначенням його/її навчальних потреб та подальшим

спрямуванням освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання.

Діагностувальна функція дає можливість виявити стан набутого учнями досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток. Обидві функції взаємодоповнюють одна одну і зумовлюють особливості організації оцінювальної діяльності:

- супроводжувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку учнів;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати хід реалізації освітньої програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб учнів;
- підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих результатів;
- запобігати побоюванням помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях;
- виховувати ціннісні якості особистості.

Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 3-А класі відповідно до рішення педагогічної ради виражається рівневою оцінкою.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти (додаток 1), що дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату оцінювання та розроблена з урахуванням таких показників:

якість знаннєвого складника компетентностей (дієвість, гнучкість, міцність, повнота, глибина, узагальненість, системність; до того ж визначальними ознаками є дієвість і гнучкість знаннєвого складника, що виявляються у готовності учня/учениці застосовувати знання в навчальних ситуаціях);

сформованість діяльнісного складника компетентностей за рівнями реалізації навчальної діяльності: рівень розпізнавання і копіювання зразків, репродуктивний, продуктивний, продуктивно-творчий рівні;

прояв мотиваційно-ціннісного складника компетентностей, а саме умотивованості, пізнавального інтересу, відповідальності, ініціативності.

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
--	---

Високий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти; характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти; застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму) / текстову; прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії
Достатній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки
Середній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання; називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угруповує об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками;

	відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату; знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя; коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення / виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.
Початковий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій: розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами; називає окремі ознаки об'єктів; відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок; знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/прочитаної інформації усно / за допомогою малюнка; коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонуваного запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/неправильність результату

Упродовж навчання в початковій школі учні опановують способи самоконтролю, саморефлексії та самооцінювання, що сприяє стимулюванню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин і корекції в знаннях, уміннях, навичках.

8. Організаційні питання реалізації Програми

Проектний клас може створюватися в будь-якому закладі загальної середньої освіти незалежно від його статусу, організаційно-правової форми та типу з метою неперервного навчання, виховання й розвитку учнів і працювати за освітніми програмами Проекту.

Проектний 3-А клас працює за державними підручниками. З метою реалізації завдань Проекту додатково можуть використовуватися авторські навчальні комплекти (навчальні посібники, навчально-методичні посібники, зошити з друкованою основою, атласи та інтелект-карти, мультимедійні засоби навчання тощо), що мають відповідний гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі» та видаються за рахунок коштів, не заборонених законодавством.

Права й обов'язки учасників освітнього процесу в проектному 3-А класі визначаються Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», статутом Південноукраїнського ліцею №5 та правилами внутрішнього розпорядку.

Учням проектного класу за успіхи в навчанні рішенням педагогічної ради закладу може бути призначена стипендія з власних коштів або цільових надходжень від різних установ, добродійних фондів, товариств, асоціацій тощо.

За учнями, які навчаються в проектному класі, зберігається право вільного переходу

до класу, що працює за іншими освітніми програмами Нової української школи.

За умови ліквідації проєктного класу учням гарантується дотримання їхніх прав та інтересів відповідно до чинного законодавства з питань освіти.

Підготовка вчителів проєктного класу регламентується Законами України «Про освіту» (стаття 54, частина 2), «Про повну загальну середню освіту» (стаття 51), постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами).

9. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Очікувані результати навчання учнів за освітніми галузями відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2025 року №1810: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1810-2025-%D0%BF#n180>